

Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača u Kikindi

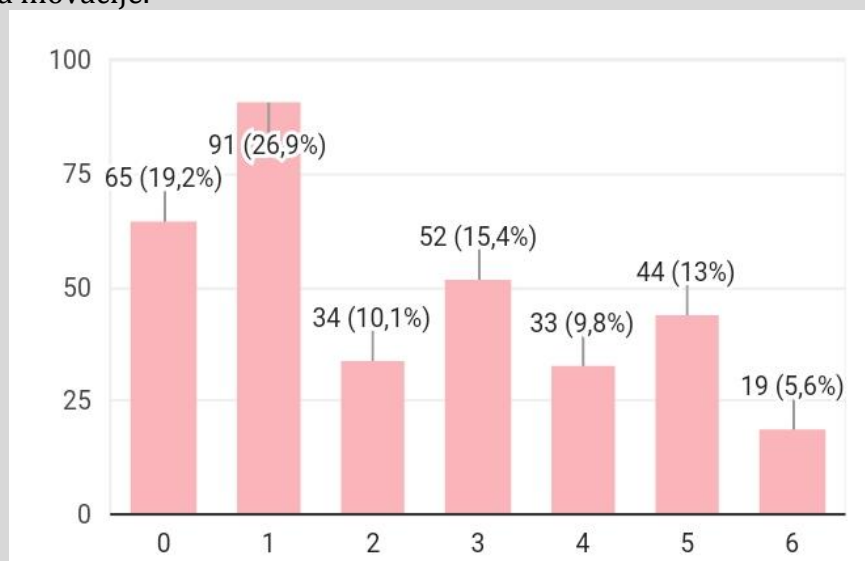
Dana: 22. 11. 2021.

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE POVODOM REALIZACIJE ONLAJN ISTAŽIVANJA U OKVIRU PROJEKTA: SINDROM SAGOREVANJA NA POSLU VASPITAČA

Realizovano je onlajn anketiranje na uzorku od 338 vaspitača zaposlenih u Republici Srbiji. U istraživanju su učestvovali vaspitači predškolskih ustanova iz *Kikinde, Beograda, Zrenjanina, Vrbasa, Inđije, Novog Sada, Žitišta, Čoke, Srbobrana, Novog Bečeja, Iriga, Pančeva, Odžaka, Čačka, Požege, Opova, Kule, Subotice*, kao i vrtića pri osnovnim školama u *Jabuci i Knićanu*.

Glavna okosnica projekta i motivacija za pokretanje istraživanja je odluka *Svetske zdravstvene organizacije (SZO)* da *premor zbog izgaranja na poslu* uvrsti u listu *dijagnoza počevši od 1. januara 2022. godine*. Naime, SZO je uvrstila *stres na radnom mestu* u 11. izdanje priručnika Međunarodne klasifikacije bolesti, kao profesionalni fenomen, tako da sve države članice SZO, među kojima je i Srbija, u zdravstvenim ustanovama počinju da primenjuju ovu odluku od 1. januara 2022. godine.

S druge strane u okviru predškolskog vaspitanja i obrazovanja *u Srbiji, postoji intencija da se do septembra 2022. godine realizuje uvođenje Novih osnova programa – Godine uzleta* koje zahtevaju nova prilagođavanja, učenje, kapacitete spremnosti za promene i otvorenosti za inovacije.

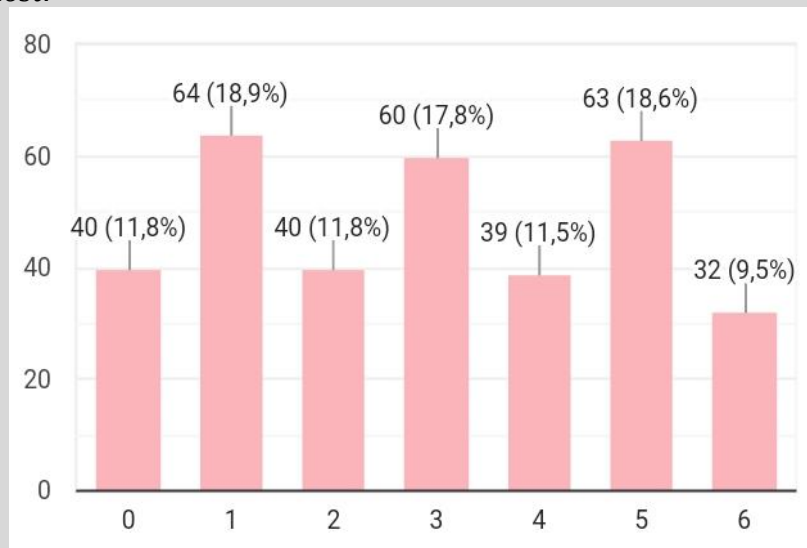
IZVOD IZ DOBIJENIH REZULTATA:

Grafikon 1: *ajtem - Osećam se emocionalno iscrpljeno zbog svog posla vaspitača*
(0 nikada; 1 nekoliko puta godišnje; 2 jednom mesečno; 3 nekoliko puta mesečno; 4 jednom nedeljno; 5 nekoliko puta nedeljno; 6 svakog dana)

Posao vaspitača je izuzetno odgovoran, emocionalno zahtevan, posao je koji zahteva pored znanja, obučenosti i brojne lične kvalitete. Rad sa malom decom može biti veoma stresan, zbog čega **vaspitači i medicinske sestre - vaspitači predstavljaju visoko rizičnu i vulnerabilnu grupu za razvoj sindroma sagorevanja na poslu.**

Empirijsko uporište za projekat je u nalazima pojedinih dosadašnjih istraživanja koja su pokazala da sindrom sagorevanja na poslu vaspitača dece predškolskog uzrasta, **šteti njihovoj interakciji i komunikaciji** kao i da u **prediktore sagorevanja na poslu među vaspitačima i medicinskim sestrama - vaspitačima u predškolskim ustanovama spadaju i pojedini organizacioni faktori**, kao što su:

- nepovoljni uslovi rada;
- stres na poslu;
- nedostatak socijalne podrške;
- loši i konfliktni međuljudski sukobi;
- tip predškolske ustanove;
- administrativna birokratija i niske plate;
- uzrast;
- bračni status;
- emocionalne kompetencije;
- osobine temperamenta (emocionalna reaktivnost i upornost);
- osobine ličnosti (ekstroverzija, visoka neurotičnost);
- motivi za izbor profesije;
- zadovoljstvo izborom radnog mesta i
- samoefikasnost.

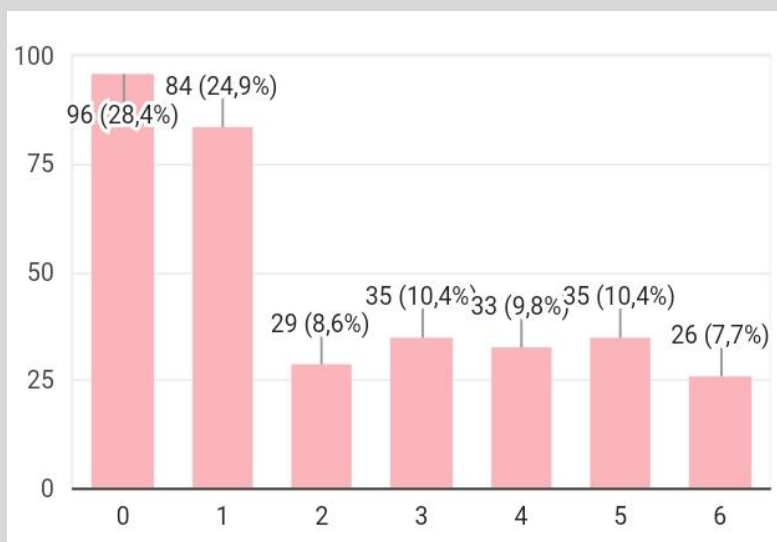

IZVOD IZ DOBIJENIH REZULTATA:

Grafikon 2: ajtem - Osećam se potrošeno na kraju radnog dana

(0 nikada; 1 nekoliko puta godišnje; 2 jednom mesečno; 3 nekoliko puta mesečno; 4 jednom nedeljno; 5 nekoliko puta nedeljno; 6 svakog dana)

Zaposlene žene i dalje preuzimaju glavnu odgovornost za kućne poslove i decu. Kombinovani zahtevi kod kuće i na radnom mestu mogu rezultirati višim nivoom psihološkog naprezanja, čija **dugoročna posledica može biti gubitak energije** (na primer, simptomi emocionalne iscrpljenosti), **zajedno sa odustajanjem od posla, nakon čega sledi i niži nivo ličnog postignuća.**

IZVOD IZ DOBIJENIH REZULTATA:

Grafikon 3: aitem - Osećam se „sagorelo” zbog svog posla vaspitača
(0 nikada; 1 nekoliko puta godišnje; 2 jednom mesečno; 3 nekoliko puta mesečno; 4 jednom nedeljno; 5 nekoliko puta nedeljno; 6 svakog dana)

U skladu sa temom našeg projekta potrebno je obučiti vaspitače da na vreme prepoznaju znake profesionalnog sagorevanja:

- strah od odlaska na posao;
- razdražljivost i kontinuiranost sumnje u svoje profesionalne sposobnosti;
- hronični premor;
- depresiju i neobjašnjivu ljutnju;
- povećanje paranoidnosti;
- konstantni doživljaj krize;
- česte glavobolje i česti problemi sa varenjem;
- strah od ustanove i konfuziju;
- negativni stav prema poslu i negativna slika o samom sebi;
- gubitak brige i saosećanja prema ljudima – „emocionalna tupost” itd.

**OVIM PUTEM ZAHVALJUJEMO DIREKTORIMA I STRUČNIM TIMOVIMA
PREDŠKOLSKIH USTANOVA KOJI SU DALI SAGLASNOST ZA UČEŠĆE U
PROJEKTU, KAO I VASPITAČIMA KOJI SU SE ODAZVALI POZIVU I
POPUNILI ONLAJN UPITNIK**

Unos i obrada podataka:
dr Srbislava Pavlov, prof.

Rukovodilac projekta:
dr Jelena Mićević Karanović, prof.

Direktorka:
dr Angela Mesaroš Živkov, prof.